

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueneuvottelu

Aika: tiistaina 3.12.2024 kello 12.00–14.55

Paikka: Sisäministeriön kokoushuone Aleksanteri, Kirkkokatu 12, Helsinki ja Teams-etäyhteys

Alueen edustajat paikalla:

Raija Kontio	hyvinvointialuejohtaja
Pirjo Laitinen-Parkkonen	johtajaylilääkäri, TKI-johtaja
Susanna Pitkänen	palvelujohtaja, terveys- ja sairaanhoitopalvelut (TEPASA)
Helinä Perttu	aluehallituksen puheenjohtaja
Sirkku Pekkarinen-Keto	palvelujohtaja, aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelut (MIELA)
Kristiina Kariniemi-Örmälä	integraatiojohtaja, hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet (HYTEAS)
Päivi Tarsia	rahoitus- ja talousjohtaja
Monica Hostio	henkilöstöjohtaja

Alueen edustajat etänä:

Taneli Kalliokoski	tila- ja tukipalvelujohtaja
Antti Ylä-Jarkko	tieto- ja digijohtaja
Petja Harakka	hallintojohtaja
Sam Vuorinen	yhteyspäällikkö
Jorma Alho	pelastuspäällikkö
Mari Patronen	palvelujohtaja, Ikäihmisten ja vammaisten palvelut (IKVA)

Puheenjohtajisto paikalla:

Ville-Veikko Ahonen	osastopäällikkö, VM, puheenjohtaja
Kari Hakari	osastopäällikkö, STM, 1. varapuheenjohtaja
Tiina Snellman	strategia- ja ohjausyksikön johtaja, SM, 2. varapuheenjohtaja

Ministeriöiden, THL:n & AVI:n edustajat paikalla:

Anna-Liisa Pasanen	johtava erityisasiantuntija, VM
Timo Ukkola	erityisasiantuntija, VM
Taina Mäntyranta	lääkintöneuvos, STM
Vesa Syrjä	kehittämispäällikkö, THL
Mira Leinonen	pelastusylitarkastaja, Etelä-Suomen AVI
Hanna-Maija Perttola	projektiassistentti, VM

Ministeriöiden edustajat etänä:

Kirsi Kaikko	johtaja, STM
Andreas Blanco Sequeiros	johtaja, STM, klo 12.05 alkaen

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.00 ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätös: Todettiin osallistujat, käytiin lyhyt esittäytyminen ja hyväksyttiin asialista muutoksitta.

3. Yleiskatsaus hyvinvointialueen tilanteesta

3.1. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen arviointipäällikön puheenvuoro

THL:n arvion mukaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen iäkkäiden palvelujen rakenne ja peittävyys ovat maan kevyimpiä. Ikääntyneiden määrä kasvaa eniten koko maassa. Palvelujen saatavuus on alueella kohtuullisella tasolla, haasteita saatavuudessa on etenkin suun terveydenhuollossa ja lastensuojelupalveluissa. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin heikentyminen alueella on lisännyt palvelutarvetta. Muutosohjelman toimenpiteistä merkittävä osa kohdentuu erikoissairaanhoidon, jonka kustannukset ovat kasvaneet. Erikoissairaanhoidon vähentämisestä ja muista kehittämistoimista saatavat kustannushyödyt ovat vielä epävarmoja.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen edustajien mukaan keskitetty asiakasohjaus on tehostanut palvelutarpeen arviointia varhaisessa vaiheessa ja ennaltaehkäisevien palvelujen käynnistymistä. Opiskelijahuoltoa on tehostettu ja varhaisen tuen malleja on otettu käyttöön perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa. Asiakasohjauksessa on perustettu lähi-sote-neuvontapiste jokaiseen kuntaan niille asiakkaille, jotka eivät pysty tai halua käyttää etäpalveluja. Ikääntyneiden etsivää työtä on koordinoitu hyvinvointialueelta kuntien, seurakuntien ja järjestöjen toimintana. Ikääntyneiden palveluiden allianssi (kuntouttava päivätoiminta, kotihoito, asumispalvelut, lääkäripalvelut, vastaanottopalvelut, suun terveydenhuolto) toteutetaan kahdella väestövastuualueella vuoden 2025 lopulla. Alustavasti on suunniteltu mahdollisuutta laajentaa allianssimallia myöhemmin vammaisten palveluihin. Lainanottovaltuudet hidastavat asumispalvelujen kehittämiseen liittyviä investointeja. Alue esitti, että osoitesidonnaisuus poistettaisiin lainanottovaltuuden arvioinnissa. HUS-yksiköiden siirtoviivepäivät ovat vähentyneet 66 % viime vuodesta. Henkilöstön saatavuus on parantunut palkkaharmonisaation myötä. Hoitohenkilöstön vuokratyösopimukset voidaan mahdollisesti lopettaa hyvän tilanteen jatkuessa ensi vuonna. Myös lääkäreiden vuokratyötä vähennetään.

Päätös: Merkittiin tiedoksi THL:n huomiot, alueen vastine ja aiheesta käyty keskustelu.

3.2 Aluehallintoviraston pelastustoimen edustajan puheenvuoro

Etelä-Suomen AVI:n huomioiden mukaan turvallisuusviestinnän ja valvonnan palvelut ovat jääneet tavoitteista. Valvontavelka on kasvanut merkittävästi. Pelastustoiminnan toimintavalmiudessa on

puutteita. Alue ei tällä hetkellä selviydy erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden aiheuttamista lakisääteisistä velvoitteista. Väestönsuojeluun varautumisen suunnitelmien laadinta alueella on osittain kesken ja kehittämistarpeet on tunnistettu. Valmiuteen ja suorituskykyyn liittyvien investointien perustelut osittain epäselviä ja riittämättömiä. Alueen pelastustoimen arviointia vaikeuttaa se, että Keski-Uusimaan pelastuslaitos tuottaa palvelut kahdelle alueelle, eikä tietopohjasta voi eriyttää yhden alueen tietoja. Pelastustoimen tietojen eriyttäminen alueittain voi edellyttää sopimuksen muuttamista.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen edustajien mukaan turvallisuudessa ja varautumisessa tehdään yhteistyötä kuntien kanssa ja rakennuspalojen osalta toimintavalmius on hyvä. Valvontavelkaa hillitään käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Liikennevalojen ohjauksella vastataan kiireellisiin pelastustoimen toimeksiantoihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen integraatio toimii alueella, pelastustoimi on mukana asumispalvelujen järjestelyjen seurannassa ja kehittämisessä. Ensihoidon järjestämiseen liittyy rahoitusvaje, josta on neuvottelu Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän kanssa. Tietojärjestelmät eivät tue Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen tietojen eriyttämistä

Päätös: Merkittiin tiedoksi AVI:n huomiot ja keskustelu aiheesta. Keski-Uusimaan on vastaisuudessa tuotettava tiedolla johtamisen ja ohjauksen sekä arvioinnin mahdollistamiseksi hyvinvointialueen lainsäädännön edellyttämä selvitys pelastustoimen palveluiden ja talouden toteutumisesta. Ministeriöiden ja hyvinvointialueiden välinen yksityiskohtaisempi keskustelu asiasta ja tarvittavista muutoksista Vantaa-Keravan ja Keski-Uusimaan väliseen yhteistoimintasopimukseen tullaan käymään tammikuussa 2025.

4. Hyvinvointialueen muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanne

4.1 Hyvinvointialueen edustajien alustus tämän hetken tilanteesta

Keski-Uudenmaan tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimeenpano etenee. Palveluverkkomuutoksia on toimeenpantu, tilatehokkuus ja –optimointi on parantunut. Sote-keskuksia keskitetään ja sote-yksikköjen toimintaa supistetaan. Uusia palveluverkkopäätöksiä valmistellaan. Etäpalveluja on laajasti käytössä, ja liikkuvat palvelut ovat laajentumassa. Alue on ottamassa käyttöön Suomi-sote-alustaa vuonna 2025. Make or buy -analytiikan ja markkina-analyysin perusteella harkitaan vuoteen 2030 mennessä ostopalvelujen ja oman palvelutuotannon suhdetta osana palveluketjujen kehittämistä. Pelastustoimen sopeutustoimet ovat mukana tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa. Asiakastyytyväisyys on parantunut merkittävästi. Järjestöyhteistyö toimii hyvin yhteistoiminnan mallin ja kumppanuussopimusten avulla.

Omatiimit aloittavat vuonna 2025, jonka jälkeen siirrytään geneerisiin tiimeihin, joka mahdollistaa myös ammatinharjoittajatoiminnan. Viimeisessä vaiheessa palveluja integroidaan verkostotiimeissä. Tämän kehityksen odotetaan hillitsevän erikoissairaanhoidon kustannuksia. Erikoissairaanhoidossa yhteistyö HUS-yhtymän kanssa toimii taktisella tasolla, muun muassa toteutetaan pitkän aikavälin Hyvinkään sairaalamäen toiminta- ja tilasuunnitelmaa sekä integraatiotuottavuushankkeita mielenterveyspalveluissa ja kuntoutuksessa. Myös hoitojonojen analysointia tehostetaan yhteistyössä

HUSin klinisen toiminnan yksiköiden kanssa. Alueen näkemyksen mukaan HUS-yhtymän valtakunnalliset tehtävät pitäisi siirtää erillisrahoituksen piiriin.

Päätöksenteon kannalta viime vuodet ovat olleet kuormittavia. Esimerkiksi Uudenmaan erilliskorjaus ja HUS:n alijäämien kattaminen aiheuttavat haasteita. Erikoissairaanhoidon toimenpiteet eivät ole yksinomaan alueen hallittavissa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi alueen yleiskatsaus sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tilanne ja siitä käyty keskustelu.

4.2 Aiempien toimenpidesuosituksen seuranta

Käsiteltiin Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle syksyn 2023 neuvotteluissa annettujen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimenpidesuosituksen tilanne, josta keskusteltiin tarkemmin kohdissa 3 ja 4.1

YTA-muistiota valmistellaan STM:ssä hallituksen puoliväliriiheen mennessä. Alueen näkemyksen mukaan YTA-sopimuksen valmistelussa on ollut hyvä yhteistyö. Jos tavoitetaso on korkeampi ja halutaan nopeammin tuloksia, sopimuksellinen yhteistyö ei riitä. Sopimuksen toteutumisesta ei kuitenkaan voida vielä arvioida.

Päätös: Merkittiin tiedoksi toimenpidesuosituksen toteutuminen.

4.3 Muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanne

Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2024 tulos on 61 miljoonaa euroa alijäämäinen, ja kumulatiivinen alijäämä nousee lähes 128 miljoonaan euroon. Vuoden 2025 talousarvio on laadittu tasapainoiseksi ja vuodesta 2026 eteenpäin tavoitellaan ylijäämää. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoite oli 63 miljoonan euron säästöt 2026 loppuun. Sen tilanne käytiin läpi kohdassa 4.1. Alijäämän kattaminen 2026 vuoden loppuun on kuitenkin epärealistista, mutta voisi olla mahdollista vuoden 2027 loppuun mennessä edellyttäen, että yli 23 miljoonan euron sopeutuspäätökset tehdään alkuvuonna 2025. Maksuvalmius on heikko, lyhytaikaiseen lainaan on jouduttu turvautumaan.

Päätös: Merkittiin tiedoksi alueen talouden tilanne ja aiheesta käyty keskustelu.

5. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen erityiskysymykset

STM:n neuvotteluun nostama teema oli ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palvelujen vahvistaminen erityisesti lastensuojelun ja ikääntyvän väestön näkökulmasta.

SM:n nostamat teemat olivat pelastustoiminnan toimintavalmius ja väestönsuojeluun varautuminen. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue tekee tiivistä yhteistyötä pääkaupunkiseudun alueiden

pelastustoimien kanssa (mm. yhteinen riskianalyysi ja suunnitelmat). Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelut eivät ole lakisääteisellä tasolla. Varautumisen ja väestönsuojelun osalta suunnittelussa ja toteutuksessa on pelastuslaitoksella vielä puutteita. Toimintaa on vuoden aikana saatu eteenpäin, mutta ei valmiiksi asti. Muutosta edelliseen vuoteen on tapahtunut. Suurelta osin puutteet on pelastuslaitoksen toimesta tunnistettu ja kehittämistoimenpiteitä on suunniteltu.

Aiheista keskusteltiin jo neuvottelun edellisissä kohdissa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi käyty keskustelu ministeriöiden teemoista. Hyvinvointialueen pelastustoimen on vahvistettava riskiperustaista toimintavalmiuden suunnittelua ja varmistettava riskeihin ja uhkiin perustuva pelastustoiminnan toimintavalmius koko alueella. Hyvinvointialueen tulee laatia sodan ajan uhkan riskianalyysi ja väestönsuojeluun tarvittavien tarpeiden kokonaisuus. Lisäksi alueen tulee laatia suunnitelmat, muodostaa väestönsuojeluorganisaatio, tehdä tarvittavat varaukset, kouluttaa henkilöstö sekä harjoitella toimintaa säännöllisesti yhteistyössä muiden viranomaisten, kuntien ja toimijoiden kanssa. Lisäksi merkittiin tiedoksi STM:n valmistelussa oleva arviointi hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen sekä valtakunnallisten sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteiden toteutumisen tilanteesta.

6. Ministeriöiden toimenpidesuosituksukset

Käsiteltiin ministeriöiden toimenpidesuosituksukset Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle.

Päätös: Uudet suositukset ovat seuraavat:

1. Alueen on jatkettava muutosohjelman toimenpiteitä, varmistettava niiden toimeenpano ja kustannusvaikutusten saavuttaminen talouden tasapainottamiseksi.

Seuranta ja arviointi: tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman seuranta

2. Uudenmaan järjestämisvastuullisten ja HUS-yhtymän tulee vahvistaa perus- ja erikoissairaanhoidon integraatiota ja suunnittelua sekä sitoutua yhteen sovitettuun talouden tasapainottamissuunnitelman toteutukseen.

Seuranta ja arviointi: tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman seuranta, kustannusten kehitys, perustason terveydenhuollon kustannusten osuus terveydenhuollon kokonaiskustannuksista Uudenmaan alueella (Lähde: VK/THL)

Merkittiin tiedoksi, että alla olevat sisäministeriön syksyllä 2023 antamat toimenpidesuosituksukset ovat voimassa vuosina 2023–2026.

1. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.

2. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
3. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
4. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
5. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

7. Tilaisuuden päätös

Puheenjohtaja kiitti osallistujia tilaisuudesta ja päätti tilaisuuden klo 14.55.

Ville-Veikko Ahonen
Osastopäällikkö
Valtiovarainministeriö

Kari Hakari
Osastopäällikkö
Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiina Snellman
Strategia- ja ohjausyksikön johtaja
Sisäministeriö

Raija Kontio
Hyvinvointialuejohtaja
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue